

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 14.	
FŐLAJDIRÓKSTÁM	
KEZDŐFATAG	
Postán / Gyűjtő	
Érkezett	2017 -07- 07
PÉLDÁNY	
MELLÉKLET	KÖZTÖK
FŐLAJDIRÓKSTÁM	22573/15
UTÓÍRATOK	

Az ügy száma: Pfv.IV.22.430/2016/4.

A tanács tagjai:

Dr. Mészáros Mátyás a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

Magyar Helsinki Bizottság (1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.)

A felperes képviselője:

Gyöző és Lencs Ügyvédi Iroda (1038 Budapest, Ráby Mátyás u. 63., ügyintéző: dr. Gyöző Gábor ügyvéd)

Az alperes:

Fidesz Magyar Polgári Szövetség (1062 Budapest, Lendvay u. 28.)

Az alperes képviselője:

Dr. Kis Imre László ügyvéd (1055 Budapest, Balaton u. 25.)

A per tárgya:

személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.472/2016/4-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 65.P.22.573/2015/12.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesi társadalmi szervezet többek között menekültügyi kérdésekkel is foglalkozik. A felperes menekültügyi programjának vezetője, Gyulai Gábor a Magyar ATV Start című műsorában beszélt a kérdéstről, továbbá nyilatkozott az Origó című internetes újságnak is. 2015-ben a menedékkérők összetétele megváltozott, erről nyilatkozott a felperes társelnöke, dr. Pardavi Márta a Magyar ATV műsorában a debreceni befogadó tábor bezárásával kapcsolatban. Többek között elmondta, hogy senki sem tudja ránézésre megmondani valakiről, hogy menekült-e. Elmondta, hogy a kérelmezők $\frac{3}{4}$ -e háborús konfliktusok elől menekül Afganisztánból, Szíriából és Irakból. A műsorban ehhez kapcsolódóan látható volt egy kördiagram, amely a 2015-ös évre vonatkoztatva ábrázolta, hogy a 43.000 menedékkérőből 75% afgán, szíriai és iraki volt. A kördiagram mellett forrásként a műsor készítői a felperesi szervezetet jelölték meg.
- [2] Az adást követően 2015. május 21-én a kormányzóvivő közölte a nyilvánossággal, hogy a felperes adatai tévesek, a felperes pedig jelezte a kördiagramon szereplő adatok pontatlanságát az ATV-nél. Itt vizsgálták azt, hogy a pontatlan közlést mi okozta, tekintettel arra, hogy a grafikai ábrát nem a felperes készítette, a vizsgálat azonban eredményre nem vezetett. A felperes részéről blogbejegyzésben reagáltak a kormányzóvivő kijelentésére, és részletes számadatokkal mutatták be, hogy valójában miről nyilatkoztak az adásban.
- [3] Ezt követően jelent meg 2015. május 22-én az alperes közleménye az MTI-OS útján. Ennek címe: „Fejezze be a Helsinki Bizottság a hazudozást a bevándorlókról” volt. A közleményben az alperes részéről kifejtették, hogy a felperes a nemzetközi spekuláns pénztőke politikai megrendelését teljesíti álcivil szervezetként, és „pofátlan módon a fekete-fehér adatokat is próbálja meghamisítani. Hazugságaikkal szemben tény az, hogy 2014-ben a menedékkérők 4/5-e, de mintegy 35.000 ember nem háborús övezetből érkezett Magyarországra, tehát megélhetési bevándorló volt. Idén májusig a menedékkérők 17,3%-a érkezett háborús övezetből, vagyis az illegális határátlépők nagy többsége nem politikai menekült. Felszólítjuk a Helsinki Bizottságot, hogy fejezze be a hazudozást, és legalább egy ilyen fontos és súlyos kérdésben ne a zsebeik Soros György pénzével való kitömésével legyenek elfoglalva.”
- [4] A felperes válaszul sajtóközleményt adott ki, ahol kifejtette, hogy az alperesi sajtóközlemény manipulálja a statisztikákat, amikor azt állítja, hogy 2014-ben a kérelmezők 80%-a nem háborús övezetből jött. A felperes részéről közölték, hogy őket megélhetési bevándorlóknak minősíteni cinikus és embertelen dolog. A felperes részéről az alperesi közlemény stílusát megengedhetetlennek minősítették. A közlemény utalt arra, hogy korábban azonos peres felek között folyamatban volt perben bíróság jogerős ítélete szerint az alperesi párt szóvivője megsértette a felperes jóhírnevét azzal, hogy valótlanul állította: A felperes azért kap támogatást a Soros György személyéhez köthető szervezetektől, hogy cserébe Magyarországot, az alperesi pártot és a Magyar Kormányt lejárassa.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes keresetében annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperes megsértette a jóhírnevét annak valótlan állításával 2015. május 22-i közleményében, hogy a felperes a nemzetközi spekuláns pénztőke megrendeléseit teljesíti, és pofátlan módon a fekete-fehér adatokat is próbálja meghamisítani, illetve hogy a hazánkba érkező menedékkérők számával, összetételével kapcsolatos adatokat is hamisított a 2014-es évre vonatkozóan. A felperes kérte

Pfv.IV.22.430/2016/4.

az alperes elégtételre adásra kötelezését fizetett hirdetésben, illetve az MTI-OS útján nyílt levél közzétételével, amelyben kérjen bocsánatot, illetve jelentse ki, hogy állításai minden tényalapot nélkülöznek, illetve a felperes autonóm módon dönt tevékenységéről, továbbá saját felületén is nyilatkozataiban valós adatokat közölt a menedékkérők számával és összetételével kapcsolatban. A felperes kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, továbbá 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

- [6] Az alperes ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását kérte a jogalap hiányára hivatkozással. Előadta, hogy a televíziós adásban valóban bemutatásra került a felperesre mint forrásra utalva egy téves adatot ábrázoló kördiagram. Álláspontja szerint a sérelmezett nyilatkozatot megelőzően kellő gondossággal járt el a felperes álláspontjának tisztázását illetően. Az igényelt sérelemdíjat eltúlzott mértékűnek tartotta a jogalap vitatásán túlmenően is, mert álláspontja szerint a felperes hátrány bekövetkezését nem igazolta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének érdemben helyt adott. Megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2015. május 22-i közleményében valótlanul állította, hogy a felperesi szervezet a nemzetközi spekuláns pénztőke megrendelését teljesíti tevékenysége során, és fekete-fehér adatokat is próbál meghamisítani, továbbá, hogy a hazánkba érkező menedékkérők számával, összetételével kapcsolatos adatokat is hamisított a 2014-es évre vonatkozóan. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől, és kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül az MTI-OS útján tegye közzé a bíróság jogsértést megállapító ítéleti rendelkezését azzal a kiegészítéssel, hogy a jogsértés miatt sajnálkozását fejezi ki. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.000.000 forint sérelemdíjat, és 50.000 forint + ÁFA perköltséget. Az elsőfokú ítélet szerint az, hogy a felperes a nemzetközi spekuláns pénztőke pénzügyi támogatásáért végez politikai tevékenységet, a sértőnek minősülő ténytartalmú kijelentés, amelynek valóság alapját az alperes nem igazolta. Az elsőfokú bíróság utalt a korábbi ügyben született jogerős ítéletre is. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes az sem tudta bizonyítani, hogy a felperes a 2014-es évre vonatkozóan adatokat hamisított volna. Elemezte az ATV Híradójában elhangzott felperesi nyilatkozatot, amely alapvetően arról szólt, hogy milyen trendváltás következett be a menedékkérők összetételében. A nyilatkozatot a rendelkezésre álló KSH adatok is alátámasztották (koszovói menekülők számaránya csökkent, szír, afgán és iraki menekülők aránya jelentős mértékben nőtt). Rögzítette, hogy a vitatott diagramot nem a felperes készítette, és az adásban a képviselője által elmondottak azzal nem voltak összhangban, miként a felperes korábbi nyilatkozataival sem. Az elsőfokú bíróság szerint a téves ábrán bemutatott adatokat cáfolta a felperes május 21-i blogbejegyzésében foglalt nyilatkozat is. Azt is megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperes részéről sehol nem hangzott el olyan nyilatkozat, hogy 2014-ben a menedékkérők 4/5-e háborús övezetből érkezett volna. Az elsőfokú bíróság a felperes vonatkozásában a becsület védelméhez fűződő jog megsértését nem állapította meg, mivel az jogi személy esetében nem értelmezhető.
- [8] A sérelemdíj iránti igény megítélését elsőfokú bíróság azzal indokolta, hogy jogsértés valamennyi sérelmes kitétel vonatkozásában megállapítható volt. Rámutatott, hogy az alperes közlése nagy nyilvánosságot kapott, amiatt a felperesnek széles körben magyarázkodnia kellett Magyarországon és külföldön is. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felelős kormánypárt részéről a felperes hitelességének sajtó útján való megkérdőjelezése alkalmas a felperes társadalmi hitelének megingatására. Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt a korábban a felperes és az alperes korábbi szóvivője között kártérítési igény nélkül zárult per adataira is.

Pfv.IV.22.430/2016/4.

- [9] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és az alperest perköltség megfizetésére kötelezte. A jogerős ítélet indokolása megállapította, hogy az első fordulat kapcsán az alperes véleményt nyilvánított akkor, amikor a felperest olyan szervezetnek minősítette, amely a nemzetközi spekuláns pénztőke politikai megrendeléseit teljesíti. Az alperes ezen vélekedésének valóságalapjaként gyakorlatilag azt jelölte meg, hogy a felperes a bevándorlással, illetve menekültügygel kapcsolatban adatokat hamisít, vagy ezzel próbálkozik. A jogerős ítélet rámutatott arra, hogy az alperesi közlemény általánosságban is tartalmazta a hamisításra, hazudozásra való utalást, amelyre nézve bizonyítékot az alperes nem szolgáltatott. A jogerős ítélet mindezek alapján az első fordulat és a második fordulat esetében is vizsgálta, hogy valójában történt-e bármilyen adathamisításnak minősíthető cselekedet a felperes részéről. Rögzítette: Az adathamisításra törekvés szándékos cselekmény, tevőleges, tudatos magatartást feltételez az elkövető részéről. Ezen magatartásnak egy számszaki tévedés nem tudható be. Az ATV Híradóban közzétett diagramot nem a felperes részéről készítették, képviselője által az adásban ténylegesen elmondottak nem támasztották alá a diagram tartalmát. Összességében a jogerős ítélet arra a következtetésre jutott, hogy az alperes nem tudta bizonyítani, hogy akár a kérdéses híradóban, akár más alkalommal a felperes részéről adathamisítás történt volna. A jogerős ítélet szerint önmagában az a körülmény, hogy a peres felek a Magyarországra érkező menekültekkel kapcsolatos felfokozott politikai, társadalmi vitában más szempontokat tartanak szem előtt annak meghatározásakor, hogy kit tekintenek menekültnek, bevándorlónak, ezért a statisztikai adatokat is eltérően elemzik, nem teremt jogosultságot az alperes számára arra, hogy az adatok meghamisításával vádolja a felperest. A jogerős ítélet rámutatott arra is, hogy az értékítélettel terhelt tényállítások határesetet jelentenek, miként a polemikus stílusban megfogalmazott, de vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is. A jogerős ítélet szerint a véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki az olyan közlésekre, amelynek célja önmagában a másik fél bántása, megalázása, vagy a közügyekkel össze nem függő öncélú támadása és megsértése. A jogerős ítélet álláspontja szerint a jelen esetben ez utóbbi történt meg. Sérelemdíj tekintetében kifejtette a másodfokú bíróság, hogy ugyan relatíve magas összegnek minősül, de még abban a sávban mozog, amely a kialakult bírói gyakorlat alapján elfogadható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a kereset elutasítását kérte, másodlagosan pedig az első- vagy másodfokú bírós új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását igényelte. Az alperes álláspontja szerint az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen mérlegelték, az irányadó jogszabályokat rosszul értelmezték és alkalmazták. Álláspontja szerint a jogerős ítélet ellentétes az Alaptörvény I. cikke (3) bekezdésével, IX. cikkének (1) bekezdésével, a 28. cikkel és a Ptk. 2:44. §-ával. Az alperes kifejtette, hogy a közügyekre vonatkozó vitáról van szó, amely körében igen tág a véleménynyilvánítási szabadság lehetősége. Valójában értékítéletet, véleményt fejtettek ki, ezért a keresetnek hiányzott a jogalapja.
- [11] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint a véleménynyilvánítás szabadsága a közéleti szereplők, szervezetek fokozott tűrési kötelezettsége sem korlátlan. Jelen esetben az alperes részéről ismételtén túllépték a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányosan megengedett korlátait.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [13] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A bírói gyakorlat értelmében a felülvizsgálati eljárás során nincs helye felülmérlegelésnek, azaz a bizonyítékok ismételt egybevetésének és mérlegelésének. Jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg (BH 1999. évi 44-es jogeset, BH. 2013. évi 119-es jogeset).
- [14] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. A IX. cikk első bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A Ptk. 2:44. §-a értelmében a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása és a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja.
- [15] A jelen esetben nem volt vitatott az, hogy a felperes a közéleti szereplőkkel esik azonos megítélés alá, miként az alperes is a közélet szereplője politikai pártként. Az alperes felülvizsgálati álláspontjának lényege az volt, hogy a felek között közéleti kérdésben polémia zajlott, és ilyen esetben jogsértés még akkor sem állapítható meg, ha az ütköző vélemények adott esetben túlzóak vagy felfokozottak. Az alperes hivatkozott arra az EJEB által is kimondott alapelvre, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága az olyan gondolatokat, információkat, elveket és nézeteket is megilleti, amelyek sértőek, meghökkentőek, vagy aggodalmat keltenek.
- [16] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak. Az EJEB gyakorlata, illetve a Magyar Alkotmánybíróság határozatai is visszatérően tartalmazzák azt az alapelvet, hogy bár közéleti viták esetében a véleménynyilvánítás jogilag megengedett lehetőségei valóban igen tágak, de a szabad véleménynyilvánításhoz való jog sem korlátlan alapjog. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog védelme nem terjed ki a valótlan tényállításokra, ha a nyilatkozó személy kifejezetten tudatában van a közlés valótlanságának, vagy foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. A véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. Ezen túlmenően a szabad véleménynyilvánítás olyan alkotmányos alapjog, amely csak felelősséggel gyakorolható, és a valótlan tények közlésének elkerülése érdekében bizonyos kötelezettségekkel jár a közvélemény alakításában hivatásszerűen részt vevő személyek esetében (36/1994. (VI.24.) AB számú határozat indokolása). Jelen esetben éppen arról van szó, hogy az alperes részéről sajtóközleménnyel éppen a közvélemény alakítására törekedtek. Az alperesi politikai párt nyilvánvalóan kellő apparátussal rendelkezik elemzésre és arról való meggyőződésre, hogy a közlés alapjául szolgáló körülmények mennyiben valósak.
- [17] A Kúria szerint helytállóan mutatott rá a jogerős ítélet, hogy az alperesnek nem sikerült bizonyítani azt, hogy a felperes részéről a tények meghamisítására került sor akár a televíziós adás kapcsán, akár más alkalommal, így a részben ténytartalmú véleményalkotás valóságát az alperesnek bizonyítania nem sikerült, a kifogásolt kitételek valóban alkalmasak voltak a

Pfv.IV.22.430/2016/4.

felperes jóhírnevének megsértésére. A Kúria szerint tehát nem történt az eljárás bíróságok részéről téves jogértelmezés, illetve jogalkalmazás. A jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére a jogalap vonatkozásában nem volt lehetőség.

- [18] A Kúria szerint az eljárás bíróságok helytállóan alkalmazták a személyiségi jogsértés objektív jogkövetkezményeit. Az elégtétel adásának formáját illetően a bíróság nem volt kötve a konkrét kereseti kérelemhez, annak formáját a jogsértéssel arányosan a megfelelő módon határozták meg.
- [19] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkezésének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetre gyakorolt hatására – tekintettel, egy összegben határozza meg. Jelen esetben a jogerős ítélet a sérelemdíj összegét mérlegeléssel állapította meg 1.000.000 forintban. Az eljárás bíróságok ebben a körben értékelték azt, hogy a felperes bizonyítást ajánlott fel arra, hogy a nyilatkozat közzététele után széles körben, így nemzetközi vonatkozásban is magyarázkodásra kényszerültek. A sérelemdíj összegét az azt megalapozó mérlegelést a Kúria is elfogadhatónak találta, ezért nem látott alapot a sérelemdíj összegének mérséklésére.
- [20] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [21] Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, IX. cikk (1) bekezdése, 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:44. §, 2:45. § (2) bekezdés, 2:51. § a), b) és c) pont, 2: 52. § (1)-(2)-(3) bekezdése, Pp. 78. § (1) bekezdése, 206. § (1) bekezdése, 275. § (3) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §.

Záró rész

- [22] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson kívül bírálta el. A felülvizsgálati eljárással felmerült jogi képviselési költséget a peres alperes köteles megfizetni, amelynek mértéke a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján került megállapításra. Az alperes illetékmentességére figyelemmel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az Állam viseli.

Budapest, 2017. június 14.

Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

Vné

A kiadmány hitelül:

[Handwritten signature]
tisztviselő